

**Berte van Heemst, coördinerend officier van justitie Huiselijk Geweld & Stalking
AP Rotterdam**

OPENBAAR MINISTERIE

Het voorkomen van femicide

Hoeveel huiselijk geweld- en stalkingszaken behandelt parket Rotterdam?

Instroom huiselijk geweld zaken OM Rotterdam

Jaar	2023	2022	2021
Instroom HG	1804	1816	1804

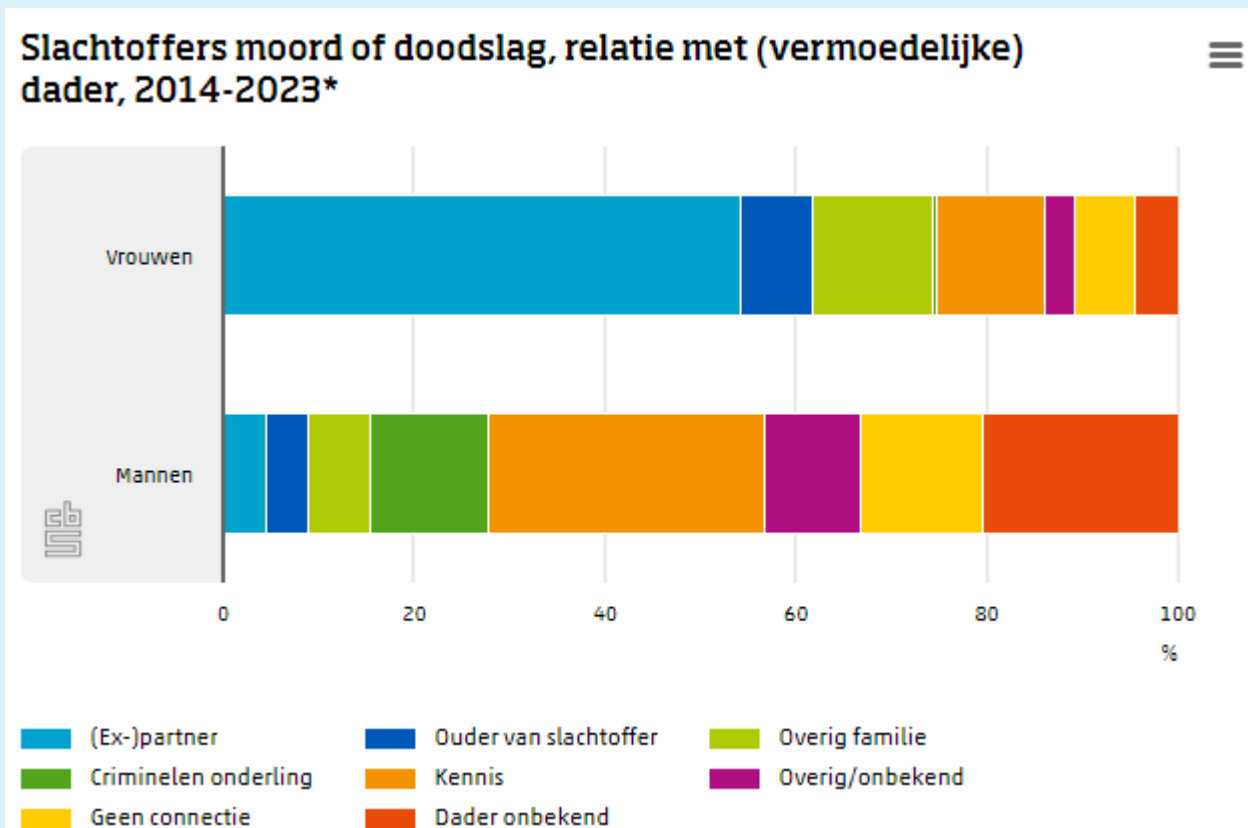
OM Rotterdam heeft substantieel hoogste instroom HG van Nederland!
(totaal: 8.442)

Politie RR & ZHZ: 17 HG-gerelateerde meldingen per dag!

Instroom stalkingszaken OM Rotterdam

Jaar	2023	2022	2021
Instroom stalking	147	127	158

Cijfers onderzoek CBS 2024 (over 2023)

Verdachte schiet ex-vriendin in gezicht: 'Sprake van femicide, vrouwenmoord'

25 oktober, 18:55 • 2 minuten leestijd

Het OM en femicide

- Aanwijzing: femicide expliciet genoemd als vorm van HG
- Femicide in strafzaken steeds vaker genoemd
- Voorkómen van femicide
- Nodig: herkennen van rode vlaggen en patroon van Coercive Control (dwingende controle)

Oók bij de generalisten!

ARNHEM EN OMSTREKEN

'Dit was femicide', 20 jaar cel geëist voor doden eigen vrouw

Erik van Dam

6 september, 14:43 • 2 minuten leestijd

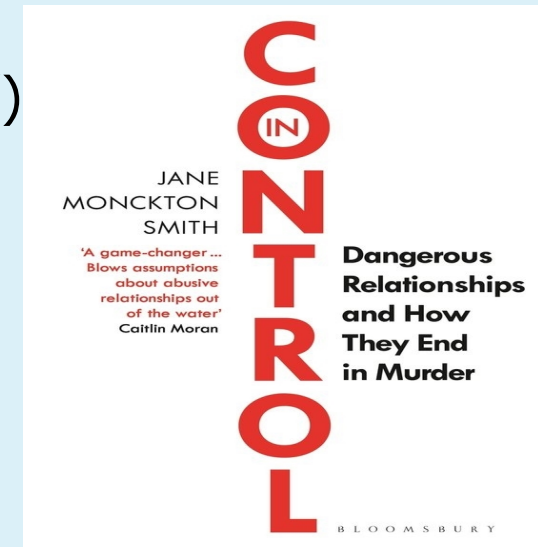

Patronen intieme terreur

De acht fases van huiselijk geweld en partnermoord

Bron: onderzoek van Britse wetenschapper Jane Monckton Smith

1. Stroef relatieverleden
2. Te hard van stapel lopen / snelle verbintenis
3. Leven met (dwingende) controle ("coercive control")
4. Een ingrijpende gebeurtenis: relatiebreuk
5. Escalatie: stalking!
6. Een verandering in het denken
7. Moordplannen
8. Moord en zelfdoding

Stalking – vijf typen stalkers

- **Afgewezen stalker:** vaak ex-partner, of andere hechte relatie. Meest risicovol!
- **Wraakzuchtige / rancuneuze stalker:** bv. ontslagen werknemer, er speelt onrecht volgens stalker. Vaak bedreigingen, komt zelden uit. Kan wel escaleren.
- **Seksueel gewelddadige stalker/jager:** fantaseert over plegen seksueel delict. Vrij zeldzaam, maar hoog risico op (seksueel) geweld!
- **Stalker met intimiteitswanen:** denk dat er een relatie is, vaak vrouwen. Zelden gewelddadig, vaak psychische problematiek.
- **Incompetente aanbieder:** zoekt door gebrek aan vaardigheden op knullige manier constant toenadering tot slachtoffer.

Stalking – voorbeelden

- Bellen, mailen, berichten sturen (WhatsApp, social media)
- Langs woning gaan / binnendringen (soms dingen wegnemen)
- Langs werk gaan
- Achtervolgen (soms klem rijden)
- GPS trackers / locatie telefoon bijhouden
- Spullen of eten laten bezorgen
- Briefjes op de deur
- 1 cent overmaken met boodschap
- Internetaccount aanmaken met boodschap
- Cyber: via nepaccounts (zie ook factsheet cyber en stalking)
- Seksueel getinte foto's en filmpjes verspreiden
- Via derden! Familie, werk, hulpverleners, etc. *Stalking by proxy*
- Volhardendheid + moeite!

Geleerd van de zaak Hümeyra

Herkennen van stalking:

Vaste OvJ en vast contactpersoon politie: patronen herkennen!

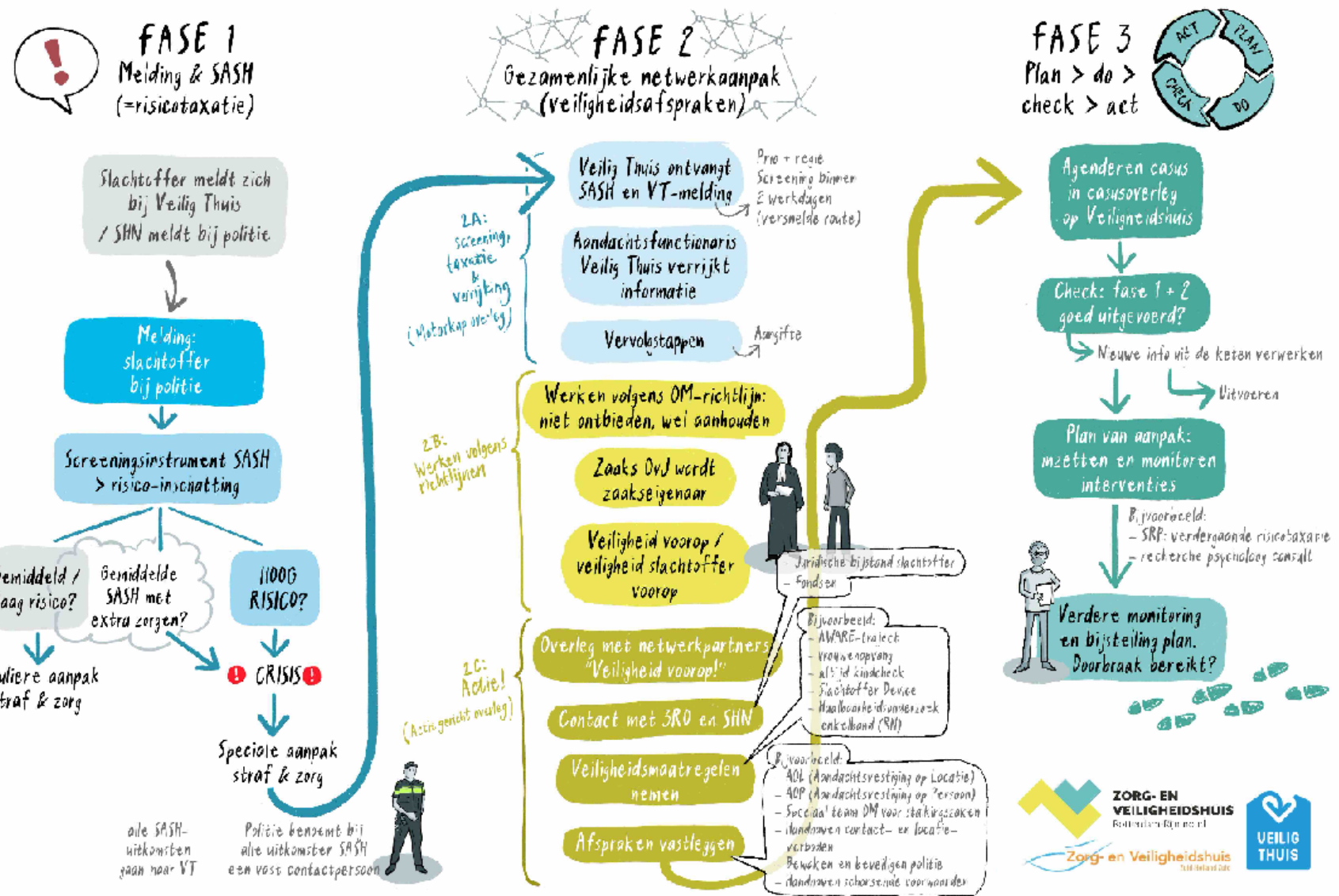
Herkennen van de risico's:

SASH:

- Ingevoerd na moord op Hümeyra (18 december 2018)
- Screening Assessment for Stalking and Harassment
- Laag / gemiddeld / hoog (mate van ongerustheid)
- Overlap met rode vlaggen en fases intieme terreur

Ketenbrede stalkingsaanpak

KETENAANPAK EX-PARTNER STALKING (Eenheid Rotterdam)

Werkwijze OM R'dam bij stalkingszaken hoge SASH

- Alle hoge SASH stalkingszaken (ME) behandeld door drie officieren van justitie binnen Onderzoeken
- Triage-overleg met ketenpartners
- Zaakseigenaarschap: OvJ blijft vaste OvJ in deze zaak, tot én met executiefase!
- Vaak inzet slachtoffercoördinator in deze zaken: vast aanspreekpunt voor slachtoffer en ketenpartners die contact met slachtoffer hebben
- Veilig Thuis: pakt zaken met voorrang op

Handelingskader OM bij voortzetten gedrag vanuit PI

- Gedragsaanwijzing
- Nieuwe verdenking stalking
- Telefoonnummer laten blokkeren in PI
- Als verdachte voor stalking in VH zit, dan pleegperiode verlengen op de TLL

Slachtofferdevice

- Proef met extra bescherming voor slachtoffers bij ernstige stalking en HG zaken en een hoog risico op geweldsincidenten
- Doel: slachtoffers meer rust en veiligheid geven
- Altijd gekoppeld aan een enkelband van de verdachte/veroordeelde en verzendt een GPS-signaal
- Hierdoor kan reclassering op afstand zien dat verdachte/veroordeelde en slachtoffer elkaar naderen (buiten verboden gebied) en het slachtoffer hierover informeren
- Knop voor noodsituaties zoals bij AWARE
- Medewerking moet in bijzondere voorwaarde door rechter zijn opgelegd of door DJI i.k.v. detentiefasering
- Pilot in Rotterdam was succesvol, nu uitrol verder in het land

Knelpunten stalkingszaken

- Geen klacht
- Geen bewijs
- Slachtoffer is te bang om mee te werken
- Strafmaat versus voorlopige hechtenis

Wat doet het OM (en politie) bij HG-zaken op ZSM

- Politie krijgt melding/aangifte HG
- HG-zaak op monitor en krijgt label rood
- Rood = zaak MOET met alle ketenpartners (voor zover aanwezig) worden besproken (triage)
- Ketenpartners: SHN-Reclassering-RvdK-Politie-OM-Veilig Thuis-JB
- Afdoeningsbeslissing na input ketenpartners

Wat doet het OM (en politie) bij HG-zaken op ZSM

- Wat moet aan de orde komen tijdens overleg ZSM?
 - Is/komt er een tijdelijk huisverbod?
 - Is er een melding aan Veilig Thuis gedaan?
 - Veiligheidsmaatregelen wenselijk?
 - Blijkt uit mutaties / strafblad verdachte patroon van HG en bijbehorend risico?
 - Kind-check!
- Input ketenpartners tijdens triage:
 - SHN spreekt met slachtoffer: info over letsel, wensen t.a.v. contact- en locatieverbod, evt. schade en andere gevolgen?
 - Welke mogelijkheden ziet Reclassering? Loopt er al een toezicht?
 - Mutaties Veilig Thuis en politie?
 - Zijn evt. kinderen bekend bij RvdK/JB?

Wat doet het OM (en politie) bij HG-zaken op ZSM

- Beschermingsmaatregelen tot aan de zitting via:
 - Gedragsaanwijzing (GA) bij heenzenden: contactverbod, locatieverbod, (bestaande) hulpverlening en/of meldplicht, mits sprake is van ernstige bezwaren en de verdachte gedagvaard wordt (art. 509hh WvSv)
 - Voorgeleiding verdachte bij RC
 - Voorwaarden bij schorsing VH, opgelegd door de RC of raadkamer gevangenhouding (denk aan mogelijkheid enkelband)
 - Voortdurende voorlopige hechtenis tot zitting of tot persoonlijkheidsonderzoek is afgerond
 - Reclasseringsrapport aanvragen voor de zitting

Afdoeningsmogelijkheden in HG-zaken

- **Sepot Wat doe je dan alsnog?**
- **Dagvaarden: uitgangspunt** in HG-zaken
- **OM-afdoening (OMSB / OM-HOOR): uitzondering** in HG-zaken
 - Ontbreken letsel / heel licht letsel
 - Geen dreiging van nieuw geweld
 - Eerste incident
 - Bekenkende, berouwvolle dader die hulp aanvaardt.

Beperkt tot vernieling (art 350 Sr); verbale bedreiging (art 285 Sr); eenvoudige mishandeling (art 300 Sr). OMSB bij andere HG-delicten en belaging alleen bij hoge uitzondering mogelijk en met expliciete toestemming van de reclasseringsofficier.

Wat gaat wel goed?

- Team HG van District Oost
- Pilot niet-fatale verwurging met forensisch artsen
- Samenwerking met ketenpartners
- Veel onderzoek, bijv. Rotterdamse Rekenkamer
- Politieke aandacht

Waarom is meer aandacht voor HG nodig? High impact crime!

18 september 2023 — 16:11

Huiselijk geweld in jeugd werkt vaak door in latere relaties

Bijna twee derde van de jongeren die met huiselijk geweld zijn opgegroeid, krijgt later zelf daar ook mee te maken in een relatie. Zij kunnen zowel slachtoffer als pleger zijn, staat in een onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut over huiselijk geweld. Ook is deze groep gewelddadig naar hun ouders. Daarom moet er meer aandacht komen voor kinderen in gezinnen waar partnergeweld en kindermishandeling plaatsvinden, zeggen de onderzoekers.

Oók getuige zijn van geweld heeft ernstige gevolgen!

Intergenerationeel geweld

PTSS

Hechtingsstoornis

Ziekten op latere leeftijd door stress

Alcohol- en drugsverslaving

Onderzoek: Gevolgen huiselijk geweld ernstiger dan gedacht

De gevolgen van huiselijk geweld voor kinderen zijn veel ernstiger dan gedacht. Ook is het geweld zelf veel heftiger dan tot nu toe werd aangenomen.

ANP 19 november 2018, 10:00

Geweld naar anderen / andere criminaliteit

Zorgkosten!

Er is gelukkig steeds meer aandacht!

Universiteit
Leiden

De Femicide Monitor biedt nieuwe inzichten voor de strijd tegen vrouwenmoord in Nederland

Groningen krijgt steunpunt voor slachtoffers femicide: 'De regie ligt bij degene die binnenkomt'

Meer aandacht voor femicide en huiselijk geweld in gemeente Nijkerk

1V

Een Vandaag

Na 3 vrouwenmoorden in korte tijd wil burgemeester Rijswijk dat kabinet meer doet tegen femicide: 'Angst heel serieus gaan nemen'

Vragen of opmerkingen?

